

Suomennettua portugalilaista kaunokirjallisuutta

Alcoforado, Mariana	Nunnan kirjeitä, suom. Matti Salonen, 1933 Sisar Marianan rakkauskirjeet (Cartas Portuguesas), suom. Tarja Härkönen, 1955
Antunes, Lobo	Hevonkuudessa (Os Cus de Judas), suom. Sanna Pernu, 1984
Namora, Fernando (1919-1989)	Sunnuntaina iltapäivällä (Domingo à tarde), suom. Leila Ponkala, 1980 Hyvä ja paha kylvö (O trigo e o Joio), suom. Hilikka Mäki, 1984 Ikävän joki (O Rio Triste), suom. Hilikka Mäki, 1989
Paço de Arcos, Joaquim	Muukalaisen päiväkirja (Diário dum Emigrante), suom. Eero K. Neuvonen, 1944
Peixoto, José Luis	Tyhjä taivas (suom Tarja Härkönen, WSOY 2005)
Penedo, Leão	Mustaa leipää (Caminhada), suom. Ulla-Kaarina Jokinen, 1946
Pessoa, Fernando	Hetkien vaellus, suom. Pentti Saaritsa, 1974 Anarkistipankkiiri, suom. Sanna Pernu, 1992 Levottomuuden kirja (Livro do Desassossego por Bernardo Soares), suom. Sanna Pernu, 1999 En minä aina ole sama, valikoinut ja suomentanut Pentti Saaritsa, 2001
Pires, José Cardoso (s. 1925)	Kruununperijä (O Delfin), suom. Ilse von Hellens, 1974
Saramago, José (s. 1922) Nobel 1998	Baltasar ja Blimunda (Memorial do Convento), suom. Pirjo Suomalainen Pedrosa, 1989 Kivinen lautta (A Jangada de Pedra), suom. Erkki Kirjalainen, 1994 Kertomus sokeudesta (Ensaio sobre a Cegueira), suom. Erkki Kirjalainen, 1997 Jeesuksen Kristuksen evankeliumi (O Evangelho segundo Jesus Cristo), suom. Erkki Kirjalainen, 1998 Kaikkien nimet (Todos os Nomes), suom. Erkki Kirjalainen, 2000 Kertomus tuntemattomasta saaresta (O Canto da Ilha Desconhecida), Suom. Sanna Pernu, Tammen joulukirja 1998 Luola, 2003 Toinen minä, 2005
Torga, Miguel	Eläviä (Bichos), 1940 (suom. Tarja Sipola, Pohjoinen 2001)
Vieira, António	Tunturi, 1998, (suom. Tarja Sipola, Pilot Kustannus 2004)

Matkaoppaita ja -kertomuksia

de Monterey, Guido	Madeira, kukkien saari, 1983
Kemppainen, Arja	Madeira eilen ja tänään, 2.p, 1997
Ervi, Heli ja Heikki	Portugali - löytöretkeilijän maa , Tammi
Saramago, José	Journey to Portugal, The Havrill Press Nobelkirjailijan matkakertomuksia omasta maastaan

Muuta luettavaa

- Vaz de Caminha, Pero Kirje kuningas Manuelille Brasilian löytymisestä, suom. Sanna Pernu, 2001
- Haahtela, Joel Tule risteykseen seitsemältä, romaani, Otava 2002
- Helminen Juha Pekka ym. Portugali – Atlantilta Eurooppaan, Editia 1997
Tietoteos Portugalin historiasta, taloudesta ja kulttuurista
- Antonio Tabucchi Requiem, kunnianosoitus nautintojen Lissabonille, Kirjapaino Oy Like 1995, suom. Päivi Kaipainen
- Antonio Tabucchi Kertoo Pereira, sijoittuu Lissaboniin, kesään 1938, Tammen Keltainen kirjasto 1996, suom. Liisa Ryömä
- Arto Paasilinna Yhdeksän unelmaa, yksi unelmista Atlantin lumo ja asunto Portugalissa, WSOY 2002

Lehtiä

Portugaliaiheinen kulttuurilehti Neliö

Neliön Portugali-numerosta löytyy mm. kirjailija-psykiatri Eero Riikosen Välimeri-henkistä proosaa otsikolla Jossain ylhäällä

Kääntäjä Ilse von Hellensin artikkeli portugalilaisen runouden Grand Old Ladysta Sophia de Mello Breyner Andresenista

Filmihullu-lehden toimitussihteeri Lauri Timosen elokuvaohjaaja Manoel de Oliveiran uraa tarkasteleva juttu

portugalilaista nykyrunoutta, mm. Nuno Judicea ja Eugénio de Andradea, Rita Dahlin kääntämänä

Lisäksi lehdessä on tuhti annos visuaalista kulttuuria sarjakuvan muodossa. Terhi Ekebom kirjoittaa portugalilaisesta sarjakuvakentästä yleensä ja portugalilaisen sarjakuvan tulevat suuret nimet Isabel de Carvalho ja Pedro Nora ensiesiintyvät suomalaisyleisölle sarjakuvillaan. Printtimuotoista lehteä täydentää Portugali-aiheinen valokuva- ja piirrosgalleria osoitteessa www.page.to/nelio.

Lyhyt johdatus kirjaan:

PORTUGALI - Atlantilta Eurooppaan, Juha Pekka Helminen • Timo Riiho • Ilkka Ruohonen

Portugali on merkinnyt meille suomalaisille enimmäkseen matkailumaata. Kauppaakin on käyty, mutta sen mittasuhteet ovat olleet aika pienet. Yhtäkkiä Portugalista on kuitenkin tullut meille suomalaisille hyvin tärkeä maa, kun Suomikin on mukana Euroopan Unionissa. Tietämyksemme tästä lounaiseurooppalaisesta maasta on kuitenkin ohut.

Tässä kirjassa tarkastellaan kohdemaan historiaa, politiikkaa, taloutta, kulttuuria ja kansalaisten elämäntapaa kiinnostavalla tavalla. Kirja sopii yhtä lailla taustoista kiinnostuneen turistin kuin *small talkin* eväitä tarvitsevan liikematkailijan käsiin.

Se, minkä Portugalista muistamme, liittyy yleensä maan suurvaltamenneisyyteen ja löytöretkiin. Satojen vuosien ajan Atlantin valtameren suunta oli Portugalille tärkeä. Portugali oli merivalta, josta monet löytöretkeilijät lähtivät liikkeelle. Siirtomaita sillä oli monessa maanosassa.

!900-luvun Portugali on meille paljon tuntemattomampi. Tällä vuosisadalla Portugali ensin näivettyi taloudellisesti. Vallassa 1930-luvulta saakka olleen diktaattori Salazarin kuollessa vuonna 1970 Portugali oli takapajuinen maa. Neilikkavallankumouksen ja EU-jäsenyyden myötä maa on kuitenkin noussut uudelleen jaloilleen.

Kirjan kirjoittajat ovat kirjoittaneet kirjan, jossa historian lisäksi valotetaan erityisesti Portugalin nykypäivää. Millainen Portugali oli eilen? Millainen Portugali on tänään? Miten Portugali, vanha maa, on pärjännyt uudessa Euroopassa?